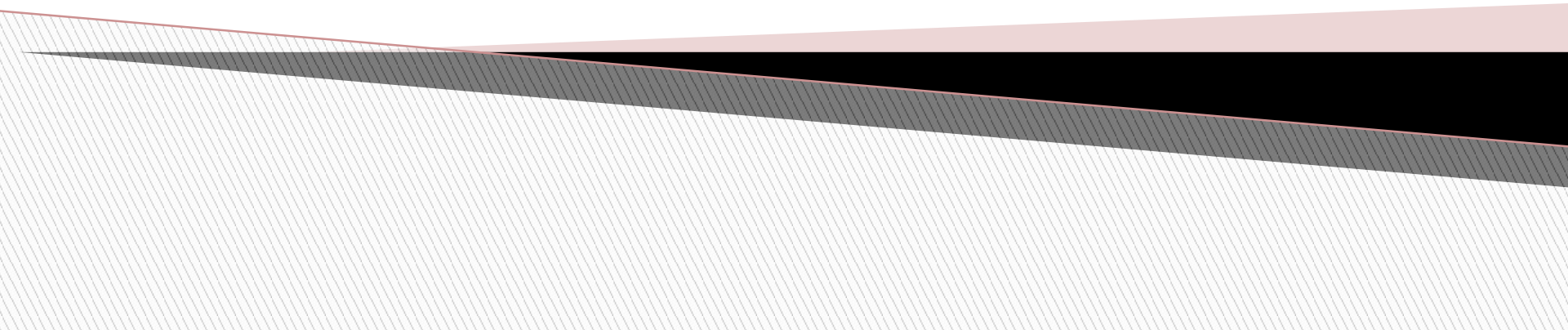

Өндірістегі микрклимат

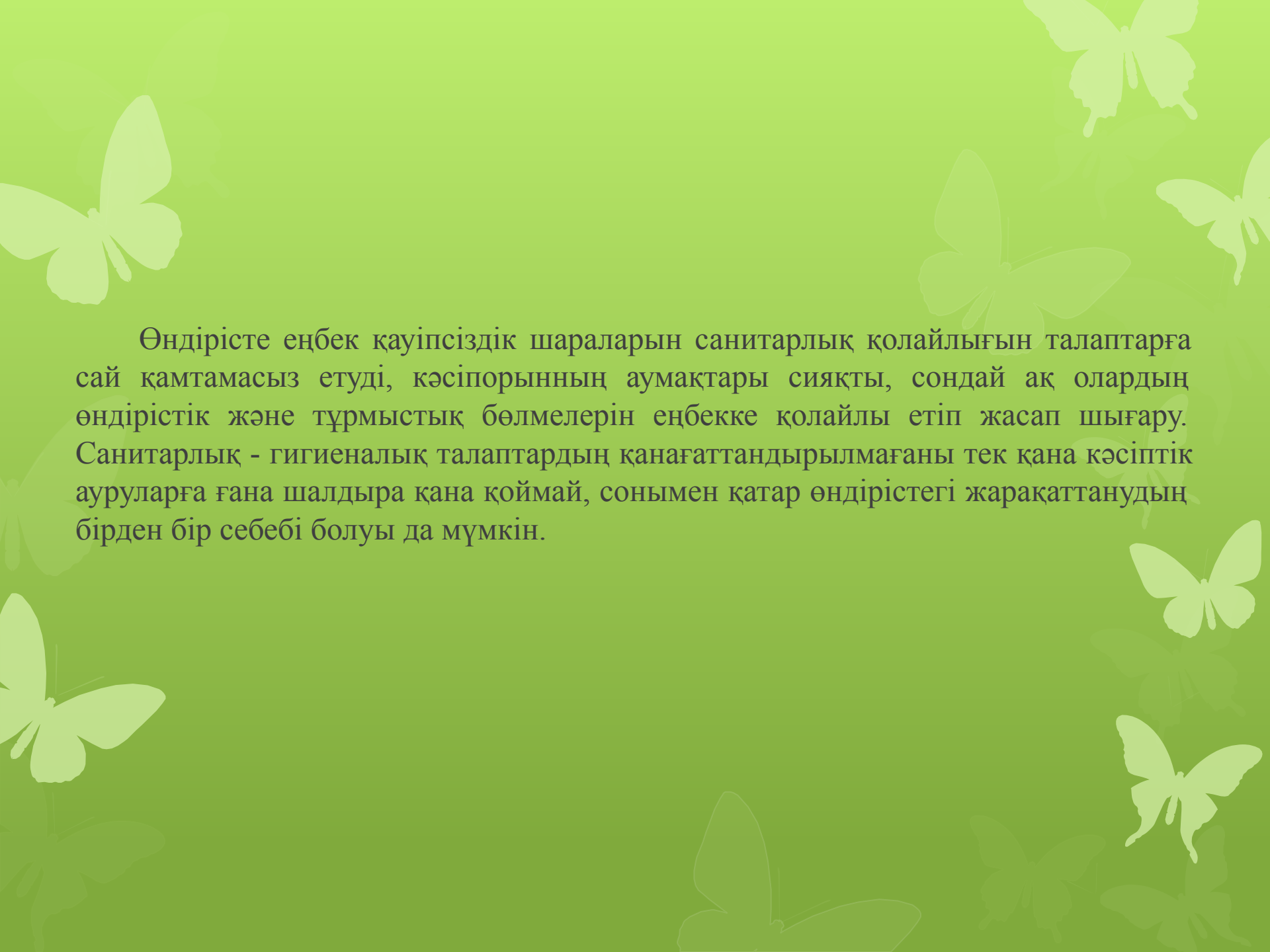
Жоспар :

1. Кіріспе
2. Өндірістік гигиена және санитария
3. Кәсіпорын аумағы.
4. Өндірістік бөлмелердің микроклиматы
5. Өндірістік орнына қойылатын санитарлық гигиенаның талаптары
6. Қолданылған әдебиеттер тізімі

Еңбек гигиенасы — қызметкерлердің денсаулығын сақтау, өндірістік орта мен еңбек процесінің қолайсыз әсерінің алдын алу жөніндегі санитарлық - эпидемиологиялық шаралар мен құралдар кешені.

Өндірістік санитария — зиянды өндірістік факторлардың қызметкерлерге әсерін болғызбайтын немесе азайтатын санитарлық - гигиеналық, ұйымдастыру іс - шаралары мен техникалық құралдар жүйесі.

Өндірісте еңбек қауіпсіздік шараларын санитарлық қолайлығын талаптарға сай қамтамасыз етуді, кәсіпорынның аумақтары сияқты, сондай ақ олардың өндірістік және тұрмыстық бөлмелерін еңбекке қолайлы етіп жасап шығару. Санитарлық - гигиеналық талаптардың қанағаттандырылмағаны тек қана кәсіптік ауруларға ғана шалдыра қана қоймай, сонымен қатар өндірістегі жарақаттанудың бірден бір себебі болуы да мүмкін.

Цехтарда жоғары температураның болуы бірден барлық жұмысшылардың жағдайларын нашарлата бастайды, бас айналу және ұйқышылдық пайда болады. Ал төменгі температурада жұмысшыларға сырт киіммен жұмыс істеуге тура келеді, ол қозғалысты ауырлатады.

Төмен (жаман) жарықтандыру кезінде жұмыс жасау көзге тез арада зақым келуін және ауыр жарақатқа әкеліп соғу мүмкіндіктерін туғызады.

Цехтардағы ауа ортасының шаңмен және газдармен ластануы, сонымен қатар шуыл адам ағзасына өте зиянды.

Құрылғыға гигиеналық талаптардың және өндірістік кәсіпорындардың өзіне келесі кезеңдерді қосады: құрылыс алаңын талдау; кәсіпорынды аумақтық сәулелендіру; өндіріс және қосалқы ғимараттардың орналасуы; канализация және сумен жабдықтау; отын жүйелерінің құрылысы, желдету және жарықтандыру, қосалқы бөлмелермен жабдықтау

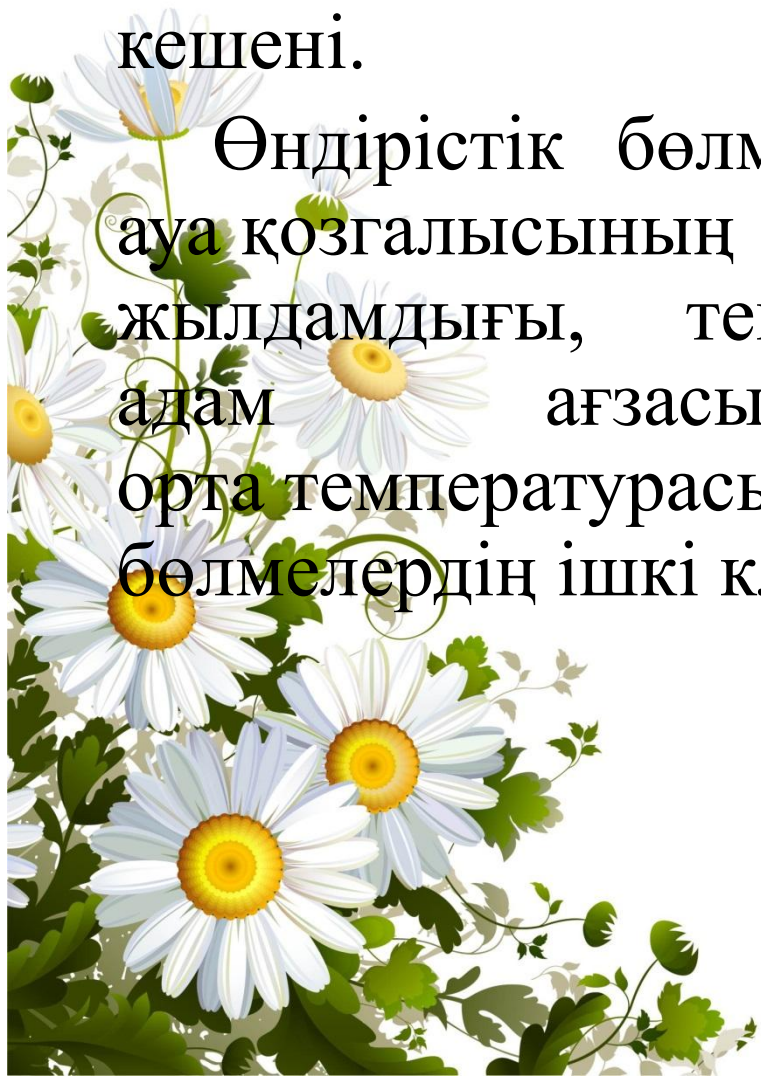
Кәсіпорындардың арасындағы ара қашықтық және жақын арадағы тұрмыстық үйлер, мәдени тұрмыстық және емдік ғимараттарды санитарлық - қорғайтын аймақ деп атайды.

Барлық өнеркәсіп кәсіпорындары олардың технологиялық процесстер және зиянды, улы заттардың бөлінуіне қарай бес топқа бөлінеді. Кәсіпорынның топтық сәйкестігіне байланысты қорғау аймақтары орналастырлады, олар мынаған тең: бірінші топ үшін -1000, екіншіге -500, үшіншісі үшін -300, төртіншісі үшін -100, бесіншісі үшін – 50 м.

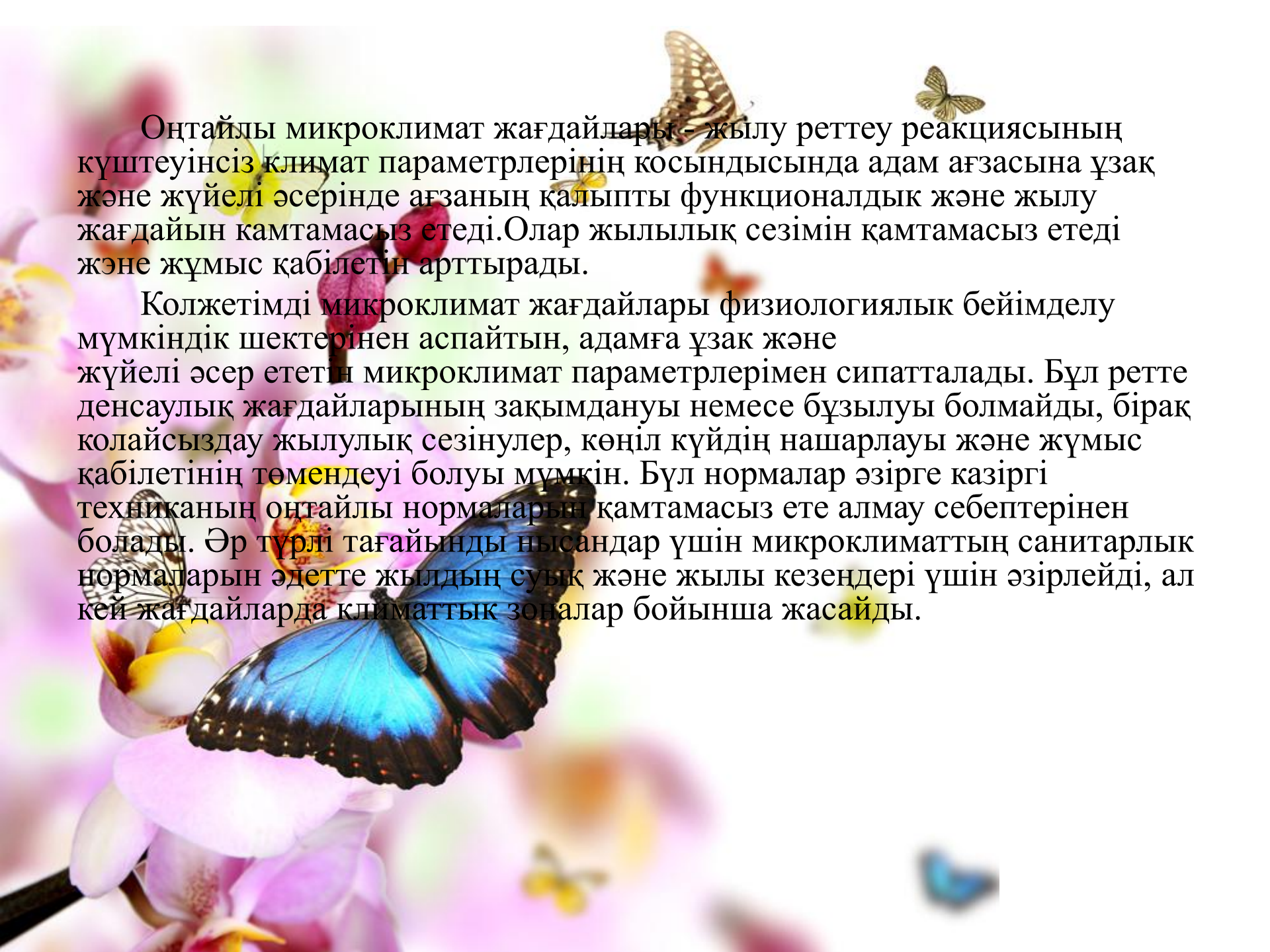

Микроклимат (грекше Micros шагын +климат) адам ағзасының жылу алмасуына әсер ететін шектелген кеңістіктегі физикалық факторлардың кешені.

Өндірістік бөлмелердің микроклиматы бұл - ауа қозғалысының ылғалдылығы мен жылдамдығы, температурамен қосылғандағы адам ағзасына, сондай-ақ қоршаған орта температурасы әрекетімен анықталатын бөлмелердің ішкі климаты.

Оңтайлы микроклимат жағдайлары - жылу реттеу реакциясының күштеуінсіз климат параметрлерінің қосындысында адам ағзасына ұзақ және жүйелі әсерінде ағзаның қалыпты функционалдық және жылу жағдайын қамтамасыз етеді. Олар жылылық сезімін қамтамасыз етеді және жұмыс қабілетін арттырады.

Қолжетімді микроклимат жағдайлары физиологиялық бейімделу мүмкіндік шектерінен аспайтын, адамға ұзақ және жүйелі әсер ететін микроклимат параметрлерімен сипатталады. Бұл ретте денсаулық жағдайларының зақымдануы немесе бұзылуы болмайды, бірақ қолайсыздау жылулық сезінулер, көңіл күйдің нашарлауы және жұмыс қабілетінің төмендеуі болуы мүмкін. Бұл нормалар әзірге қазіргі техниканың оңтайлы нормаларын қамтамасыз ете алмау себептерінен болады. Әр түрлі тағайынды нысандар үшін микроклиматтың санитарлық нормаларын әдетте жылдың суық және жылы кезеңдері үшін әзірлейді, ал кей жағдайларда климаттық зоналар бойынша жасайды.

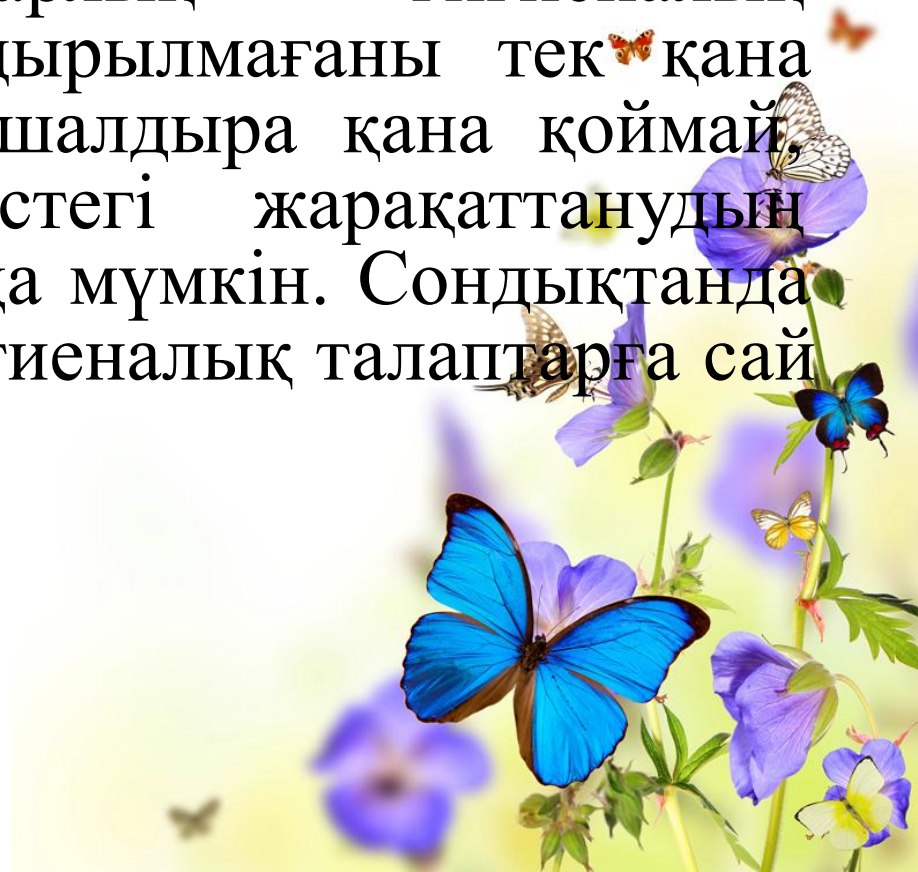
Тұрғын үйлердің және қоғамдық бөлмелердің микроклиматы олардын тағайыны және орындалуымен ондағы жылу, желдету, ауа баптаумен анықталады. Тұрғын үй адам баласының жер шарындағы барлық өңірлерінде өмір сүруге мүмкіндік береді. Өңірдің ауа райына және қоршаған ортамен тұрғын жайдың жылу алмасуында тұрғын үйдің төрт типін ажыратады: ашық, жартылай ашық, жабық және оқшауланған.

Өндірістік орнына қойылатын санитарлық гигиенаның талаптары

- **1 талап**
- 1 класс – 1000 м   2 класс – 500 м   3 класс - 300 м   4 класс – 100 м   5 класс – 50 м
- **2 талап** Құрылыс алаңындағы салынатын ғимараттың тығыздығы төмендегідей болу керек:
  - 1) астық өңдеу өндірісінде тығыздық 40 пайыз;
  - 2) консерві, шарап, кондитер өндірісінде тығыздық 50 пайыз;
  - 3) нан өндірісінде 45 – 50 пайыз;
  - 4) май өндірісінде 30 – 35 пайыз болу керек.
- **3 талап** Өндіріс алаңын жобалау кезінде төмендегі шаралар ескеріледі:
  - 1) қатынас жолдарын дұрыс игеру;
  - 2) жауын – шашын суларын аймақтан алшақтау;
  - 3) темір жолдарды ескеру;
  - 4) алаңда бір жағына қарай еңкіштігін ескеру;
  - 5) аяқ жолдарды ескеру және түрлі нұсқамалар қою.

Өндірісте еңбек қауіпсіздік шараларын санитарлық қолайлығын талаптарға сай қамтамасыз етуді, кәсіпорынның аумақтары сияқты, сондай ақ олардың өндірістік және тұрмыстық бөлмелерін еңбекке қолайлы етіп жасап шығару. Санитарлық - гигиеналық талаптардың қанағаттандырылмағаны тек қана кәсіптік ауруларға ғана шалдыра қана қоймай, сонымен қатар өндірістегі жарақаттанудың бірден бір себебі болуы да мүмкін. Сондықтанда өндірістік санитарлық-гигиеналық талаптарға сай жасалуы керек.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Голощапов С.А. Правовые вопросы охраны труда. -М.: Юридическая литература, 1982, -51, 62 бб.
2. Макевкина А.С. Понятие охраны труда по российскому трудовому праву: заң ғылым. канд... дисс.: 12.00.05. -Барнаул, 2005, - 12 б. // Республикалық ғылыми-техникалық кітапханасының Тараз қаласындағы филиалы арқылы алынған.
3. 2007-2010жж. жұмыспен қамту бойынша жедел статистикалық көрсеткіштер // ҚР Статистика агенттігінің интернет сайтынан — http://www.kaz.stat.kz/digital/stat_trud_kz/Pages/default.aspx
4. Паэглэ В.Э. Охрана труда как социально-правовая система и управление ею. — Рига: Зинатне, 1985, — 8 б.
5. Левитин Л.И. Правовое регулирование охраны труда в колхозах: заң ғылым. канд... дисс.: 12.00.05. –А.: Киров атындағы Қазақ Мемлекеттік Университеті, 1968, — 2 б.
6. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі: 15 мамыр 2007 жыл//«ПАРАГРАФ» ақпараттық жүйесі// www.zakon.kz